

Kerstavond 2022

Noorderlicht
ROTTERDAM
dienst

Zaterdag 24 december 2022
Voorganger: ds. Niels de Jong

Preek

Dienst 24 december 2022, voorganger: ds. Niels de Jong

Bijbellezing: Lucas 2:1-7

Kerstavond 2022

Het magazine Elsevier roept ieder jaar een 'Nederlander van het Jaar' uit. Dit jaar was het niet 1 persoon, maar waren het de mensen die plek hebben geboden aan mensen uit Oekraïne, die met name in het voorjaar ook naar Nederland gevlucht waren. Allerlei Nederlandse burgers zetten hun harten en huizen open en begonnen mensen op te vangen. Prachtig als mensen plek bieden aan anderen.

Je hoeft niet op de vlucht geweest te zijn voor oorlog om te weten hoe het is om ongedacht en onverwacht plek te krijgen. We hebben dat vast allemaal op kleine schaal ook vast nog meegemaakt. Ik weet nog hoe ik ooit als jongen in de sloot fietste en door de mensen die daar tegenover woonden binnen gehaald werd, en een warm bad kreeg tot mijn ouders me kwamen ophalen. En zo hebben we waarschijnlijk allemaal een verhaal dat ongedacht, onverdiend misschien wel, de deur open ging. Misschien wel bij mensen die we helemaal niet goed kenden. Die dat niet hadden hoeven doen. En toch deden. Ooit in onze kinder- of tienertijd. Of toen we op reis waren. Misschien toen we vastliepen en we op adem moesten komen. Toen we ons verhaal kwijt moesten. Toen we stoom moesten afblazen. Dat dan toen de deur open ging – letterlijk of figuurlijk. Dat doet enorm goed. Laten we van die feel good verhaaltjes even met elkaar delen. Noem even kort tegen je buurman/buurvrouw zo'n moment dat er plek voor je is. Je hoeft niet helemaal uit te weiden, geen verhaal van 5 minuten, niet combineren met je hele levensverhaal. Gewoon to the point – in 2 of 3 zinnen. Waar moet je aan denken – aan een moment dat er ineens plek voor je was.

Maar zo mooi is het niet altijd. Soms blijkt er opeens geen plek voor je. Kun je de baas van Twitter zijn, doe je even een poll en blijken de mensen je je plek te willen ontzeggen. Of ben je jarenlang het gevierde gezicht van De Wereld Draait Door en opeens val je door de mand en is er geen plek meer voor je in Hilversum. Of ben je een Engelse prins, verhuis je naar de andere kant van de oceaan en blijkt er vervolgens geen plek meer voor je te zijn in de familie. En zo zijn er dit jaar allemaal mensen in het nieuws langs gekomen voor wie er geen plek was, of geen plek meer was – in de politiek, in de sport, in de wereld van de media. Door eigen schuld of niet – maar ging de deur dicht. Of bleef de deur dicht. Maar er waren er veel meer – zovelen niet-bekende mensen voor wie geen plek was in het afgelopen jaar. Bijvoorbeeld mensen voor wie zelfs de deur van Ter Apel niet open ging. Of de mensen die in psychische problemen zaten, maar voor wie er geen plek was – alleen op wachtlijsten dan. Of kinderen die ergens in het systeem vast zaten en daardoor geen plek hebben of geen passende plek. Of de daklozen die steeds vaker jong zijn. Geen plaats.

En we weten waarschijnlijk ook allemaal wel enigszins hoe dat voelt. Waarschijnlijk voor ons allemaal is er ooit ook wel eens de deur dicht gebleven. Ik ga je niet vragen om dat te delen vanavond, maar we kennen vermoed ik ook allemaal wel momenten dat er geen plek voor ons was. Dat een deur waarvan we hoopten dat die open ging, gesloten bleef. Dat we een duidelijke en zakelijke 'nee' kregen, toen we heel hard een 'ja' nodig hadden. Toen we bleven zitten met ons verhaal, ons verdriet. Misschien vanwege een fout van onszelf, maar misschien ook wel geheel buiten onze schuld om, hielden mensen ons buiten de deur. Of die ene feestdag dat we nergens terecht konden. Pijnlijk is dat.

En hiermee – met dat ‘geen plaats voor jou’ – daarmee zijn we in het kerstverhaal beland. Want de meest bekende versie van het kerstverhaal, de versie van Lucas, eindigt met: ‘want er was voor hen geen plaats in het nachtverblijf in de stad’. Of in oudere vertalingen: ‘er was voor hen geen plaats in de herberg’.

Toen Jezus ter wereld kwam, hadden zijn aardse ouders Jozef en Maria een duidelijk en zakelijk nee gekregen. Geen plaats in de herberg. Ook al stond Maria op bevallen, ook al was de nood zichtbaar hoog. Ook al had ze overduidelijk een plek nodig. Had het nieuwgeboren kind een plek nodig. Het antwoord was nee. Geen plaats in de herberg.

En dus kwam Jezus in een stal ter wereld. En werd in een voerbak gelegd. Want er was verder geen fatsoenlijke plek voor hem.

Het zou een thema in Jezus' leven blijven. Van begin tot eind. Zo zei Jezus ooit tegen iemand die belangstelling had om hem te volgen: ‘weet wel: de vossen hebben holen, de vogels hebben nesten, maar ik heb geen plek om mijn hoofd neer te leggen’. En aan het eind hing hij tussen hemel en aarde aan een kruis. Letterlijk geen plek op aarde meer voor hem die gekomen was om te redden, te helpen, te vergeven, te dienen... De mensen moesten hem niet. Tragisch natuurlijk. Want de boodschap van Jezus was juist dat er voor iedereen plek was bij God. Dat er in het hart van God ruimte genoeg was voor wie je ook was en wat er ook in je leven gebeurd was. Zijn meest beroemde verhaal over de verloren zonen gingen daar bijvoorbeeld over. En Jezus wilde mensen het vertrouwen geven dat er zelfs over de grens van de dood plek was bij God. Daarom kon Hij bij zijn afscheid ook zeggen: ‘Ik ga heen naar mijn vader om plaats te bereiden.’

En dus des te pijnlijker dat de mensen voor Jezus geen plek wilde maken. Dat was van meet af aan zo in het kerstverhaal en dat zou zo blijven tot aan het eind. En wat zegt dat ons? Ons mensen vandaag de dag, anno 2022 – wat zegt dat ons – dat er geen plek was voor Jezus. Ik denk ten minste drie dingen; drie dingen die – als je het mij vraagt – voor ons allemaal, of je nu gelovig bent of niet, van belang zijn (al kan het zijn dat de een nog meer op je van toepassing is dan de ander).

Jezus is daar ook geweest

Allereerst zegt het iets tegen iedereen die geen plek heeft. Of die gevoeld heeft dat er geen plek voor hem/haar was, of die dat nu voelt, of dat ooit zal voelen dat er nergens echt plek is. Dit verhaal zegt dan: Jezus was daar ook. Jezus weet wat het is. Jezus hoorde ook ‘nee’. Hij hoorde ook ‘Geen plek voor jou, zoek het maar uit’. En dat lost niet alles op. Maar het helpt wel. Want het idee van het christelijk geloof is dat op een bepaalde manier God in Jezus op aarde kwam. En dus als Jezus het weet, het meegemaakt heeft, het kent – dat God het dan dus ook weet, kent, ervaren heeft. En dat zegt jou en mij dat God niet iemand is die hoog en ver weg is en uiteindelijk niet echt weet hoe het is je ons. Nee, het is anders. God weet het wel. Je staat hier niet alleen in. God bij wie je altijd terecht kan, weet ook wat het is.

Het vraagt aandacht voor mensen die daar nu zijn

Maar er zit meer in dit verhaal, in dat er voor Maria, Jozef en Jezus geen plaats was. In de tweede plaats vraagt dit verhaal aandacht voor iedere keer dat een mens waar dan ook hoort: 'geen plaats voor jou'. Of dat nu een zwangere vrouw op de vlucht is. Een kind die opgroeit zonder passende zorg. Of dat nu iemand is met een handicap. Of dat het nu iemand is met de verkeerde achternaam. Of dat het iemand is die op grond van zijn achtergrond, cultuur, achternaam, geaardheid of wat dan ook hoort: 'nee, geen plek voor jou'. Dat het niet mag, niet kan, niet hoort. En dit beroemde kerstverhaal brengt ons dan ieder jaar onder de aandacht die mensen die er tot op de dag van vandaag nog veel te veel zijn. Die mensen die geen plek hebben – of dat nu letterlijk is of figuurlijk. Dit verhaal doet ons aan hen denken. En daarom is dit kerstverhaal ook een soort 'steentje-in-je-schoen-verhaal', want het bevraagt ons ook natuurlijk. Zeker als wij deze kerst alles prima voor elkaar hebben. Als wij zo druk zijn en vol zitten met mensen. Dan vraagt dat ons: Is er in onze herberg – is daar plek voor die ander? En dat kan je breed zien – in je hart, je huis, je leven, je agenda – is daar plek voor die ander?

Het vraagt ons of wij ruimte voor Jezus hebben

Maar dit zinnetje uit dit kerstverhaal zegt op een derde manier nog iets. Als er voor Jezus, in wie God mens werd, kind zelfs. Als God zo klein werd, de menselijke maat aannam, op ons niveau kwam. Zich blijkbaar niet te goed of te groot voor ons mensen voelde. Bij ons wilde komen, met ons wilde zijn. Maar als allerlei mensen hem bewust of onbewust buiten de deur hielden, geen plek voor hem wilde maken. Dan vraagt dat ons: 'hoe staan wij eigenlijk tegenover Jezus? Hebben wij in ons leven, in ons hart wel ruimte voor Jezus dan?'

Dat is nog niet zo vanzelfsprekend – want op allerlei manieren kunnen wij ook vandaag de dag zeggen tegen deze van God gezonden Jezus: 'nee, geen plek, druk met andere dingen'. Zoals men te druk en te vol was in die herberg van Bethlehem. En er kan van alles zijn waarmee je te druk en te vol bent – met goede of slechte dingen, met onbelangrijke dingen of belangrijke dingen, met wat allemaal moet voor je eigen gevoel of andermans gevoel, je kunt te druk zijn met godsdienstige zaken zelfs. En dan kan het zomaar dat je het te druk en te vol voor Jezus hebt in je leven. Dat kan zomaar... En is zo vaak gebeurd. Maar er zijn de eeuwen door natuurlijk velen geweest die hem wel hebben toegelaten. Miljoenen en miljoenen die Jezus wel toelieten, in hun leven lieten, in hun hart sloten. Door in hem te geloven. Door zijn woorden in praktijk te brengen. En dat vraagt ons wat wij doen...

Je kunt zeggen: ieder kerstfeest weer staat Jezus voor de deur. Voor de deur van je leven. Het kost niet veel moeite om hem te laten staan. Dat lijkt ook niet heel schokkends om te doen. Zoals bij die herberg in Bethlehem. Die wezen Jozef, Maria de deur en daarmee ook de geboorte van Jezus aan hen voorbij. Dat leek niet iets schokkends op het eerste gezicht, want tja, ze konden toch niet iedereen onderdak geven en het was ook zo druk en chaotisch in die tijd van die volkstelling van Augustus. Maar met de kennis achteraf – dat degene aan je deur staat van wie in later tijden de jaartelling indelen in een voor- en een na- werd ingedeeld. En je houdt je deur gesloten. Dat is nogal een gemiste kans. En zo is het de eeuwen door zo gebleven - tot op de dag van vandaag. Want als Jezus was wie Hij volgens het verhaal van Kerst was, dan is het een enorme gemiste kans. Want je loopt niet alleen degene mis die het meest invloed heeft gehad op de wereldgeschiedenis. Je loopt degene mis die je kan geven wat je al je leven lang zoekt, misschien zonder te weten. Want als je het verhaal van Jezus volgt is hij degene die de grootste dingen geeft die je maar kunt voorstellen. Dingen die niet te koop zijn, omdat ze onbetaalbaar zijn, zo kostbaar. Dingen als Rust. Of Leven. Of Waarheid. Of Redding. Of Vergeving. Of een Nieuw Begin. En Vreugde.

Ieder kerstfeest weer staat Jezus voor de deur.
Voor de deur van je leven.

Ik keek laatst de documentaire van Harry en Meghan. Meghan vertelde dat een bepaalde vriendin ieder jaar vroeg om in 1 woord te zeggen wat men zocht in het nieuwe jaar. Meghan vertelde dat ze op een bepaald jaar heel graag waarheid wilde. De waarheid boven tafel – omdat er ook zoveel leugens waren verteld in de tabloids. Een jaar later was ze op een ander woord gekomen. Vrede. Uiteindelijk wilde ze dat vooral, zei ze.

Nu weet ik niet wat jij zoekt. Vrede misschien ook wel. Of toch waarheid. Of gewoon RUST. Of een Nieuw Begin. Deze dingen – en nog veel meer – neemt Jezus met zich mee als je met hem inlaat. Ja natuurlijk – dan gooit Hij soms vaak ook eerst dingen eruit om plek te maken. Hoogmoed, eerzucht, je eigen gelijk, je ego gaat er ook aan. Maar je kunt zonder die dingen. Je kunt heel goed zonder die dingen. En Jezus brengt betere dingen met zich mee.

Jezus in je leven toelaten. Misschien is dat nieuw voor je. Misschien is dat iets van langer geleden – ondanks dat je voor het oog altijd gelovig bent geweest. Misschien is hij de laatste tijd langzaam naar buiten geduwd in je leven. Of juist langzaam meer in je leven gekomen. Jezus in je leven toelaten. Of meer toelaten. Of eindelijk toelaten. Of hoe het ook zit. Maar misschien dat het lied 'Make Room' van The Casting Crowns je kan helpen om plaats te maken voor Jezus.

Amen.

Shepherds counting sheep at night
Do not fear the glory light
You are precious in His sight
God has come to raise the lowly

Is there room in your heart?
Is there room in your heart?
Is there room in your heart
For God to write His story?